

к.е.н. Шипуліна Ю.С.
Сумський державний університет
**ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ БОЛОНСЬКОЇ СИТЕМИ ОСВІТИ У ВУЗАХ
УКРАЇНИ**

Входження України до Єдиного Європейського освітнього простору викликало в освітніх колах чимало емоцій та суперечок. Це пов'язане з відсутністю єдиних вимог щодо впровадження Європейської системи оцінювання знань студентів в українських ВУЗах. Неможна просто взяти західну систему оцінювання та перекреслити всі здобутки вітчизняної освіти у даному напрямку. Якщо поглянути на сутність Болонської системи освіти, то можна побачити, що вона дійсно має на меті позитивну ціль: розробку єдиних критеріїв оцінювання рівня знань студентів всіх Європейських ВУЗів. Це дуже зручно, оскільки такі дипломи про освіту котуються у всій Європі і студент може безперешкодно продовжувати навчання у будь-якому ВУЗі. Однак, це лише теорія. Навіть, з європейської практики впровадження даної системи видно, що вона зовсім недосконала. Про це свідчить і так звана «Чорна книга Болонського процесу», видана у 2005 році, яка була створена студентами з 31 країни учасниці Болонської системи. В ній відображені проблеми та недоліки Болонської системи освіти [1].

Що ж стосується нашої держави, то Болонська система в Україні має також дуже багато недоліків та суперечливих моментів, що не відповідають її основним положенням.

По-перше, вона не враховує особливості українського менталітету. Впроваджуючи «європейську систему» ми позбавляємо викладачів та студентів «живого реального» спілкування. В рамках аудиторних годин, які виділені на вивчення дисципліни, викладач не в змозі перевірити дійсний рівень знань студента шляхом опитування, а студент, в свою чергу не може отримати кваліфіковану консультацію викладача конкретно з його тематики. Ця проблема стає ще більш гострою, якщо поглянути на кількість студентів, яка одночасно вивчає предмет під керівництвом одного викладача.

По-друге, Болонська система пропонує дворівневу систему освіти: бакалавр-магістр. Однак, в нашій країні ще й досі існує освітньо-кваліфікаційний рівень «спеціаліст».

За Болонською системою присудження наукових ступенів здійснюється на рівні конкретного ВУЗу. В нашій же країні до теперішнього часу існує централізований орган, який керує цим процесом – ВАК.

Цей перелік можна довго продовжувати.

В свою чергу, Болонська система освіти потребує якісної перепідготовки викладачів. Оскільки вимоги щодо викладання матеріалу дисципліни та методики оцінювання знань студентів потребують зовсім іншого підходу.

Незадоволеними переходом до нових вимог є і студенти. За результатами проведеного опитування серед 50 студентів 3-го курсу ФЕМ СумДУ видно, що лише незначна частина студентів (близько 1%) вважає перехід до Болонської системи оцінювання позитивним. Серед основних недоліків студенти виділяють: велику кількість інформації, що виноситься на самостійне опрацювання, неможливість усної відповіді на заняттях за браком часу, що веде до втрати балів, необ'єктивність оцінювання за допомогою тестових завдань, втрату балів за відвідування у разі хвороби та відсутність достатнього спілкування з викладачами.

Таким чином, впровадження нової системи освіти потребує подальшого опрацювання та переосмислення.

1. The black book of the Bologna process [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.esib.org/documents/publications/fficial_publications/Bologna-Blackbook_2005.pdf.